

Nr 68

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av viss kronan tillhörig mark m. m.

(1:a avd.)

1:o) **Försäljning av visst område på Järvafältet.** I propositionen nr 96 har Kungl. Maj:t (punkt 1, s. 2—4 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962) föreslagit riksdagen medgiva, att i berörda statsrådsprotokoll omförmält område må försälas till Sollentuna köping på i huvudsak de villkor, som angivits i ett rörande försäljningen upprättat avtal.

Med skrivelse den 17 januari 1962 har fortifikationsförvaltningen överlämnat ett den 30 november och den 6 december 1961 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket ämbetsverket, å kronans vägnar, med kommunalnämnden i Sollentuna köping träffat avtal om försäljning — under förbehåll av Kungl. Maj:ts och kommunalfullmäktiges i Sollentuna godkännande — till köpingen av ett å Järvafältet väster om Helenelunds station beläget område om cirka 4,10 hektar för en köpeskillning av 140 000 kr. Området avses att jämte viss angränsande mark av köpingen användas för bostadsbebyggelse. Enligt avtalet förbinder sig köpingen att erbjuda försvarsstabens bostadsdetalj till fördelning en tredjedel av samtliga de bostadslägenheter, vilka uppföres inom hela exploateringsområdet, att vid försäljning av tomt eller upplåtelse av tomträtt icke betinga sig högre ersättning än som påkallas av dess självkostnader samt att på egen bekostnad ordna och underhålla förbindelserna från de enskilda vägar, som från återstoden av stamfastigheterna leder in på det av köpingen förvärvade området. — Avtalet har godkänts av kommunalfullmäktige i Sollentuna den 13 december 1961.

Då ifrågavarande område synes utan olägenhet kunna avstås av försvaret och då försäljningen kommer att underlätta bostadsanskaffningen för försvarsanställd personal, anser departementschefen sig böra tillstyrka att försäljningen genomföres.

Utskottet vill erinra om att det i sitt av riksdagen numera godkända utlåtande nr 37 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för försvarets fastighetsfond för budgetåret 1962/63 beträffande redovisningen av köpeskillningar, som inflyta vid markförsäljningar, lämnat utan

erinran Kungl. Maj:ts förslag att ändring i gällande redovisningsbestämmelser vidtagas, så att det bokförda värdet av försåld mark uppskrives i nivå med köpeskillingen, vilken därvid i sin helhet kommer att redovisas såsom övriga kapitalmedel.

Den under förevarande punkt föreslagna markförsäljningen anser sig utskottet böra tillstyrka och hemställer därför,

att riksdagen må medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962 omförmålt område må försäljas till Sollentuna köping på i huvudsak de villkor, som angivits i det rörande försäljningen upprättade avtalet.

2:o) **Försäljning av vissa markområden i Huddinge kommun.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 2, s. 4—7) att i förberörda statsrådsprotokoll omförmålda fasta egendom må försäljas till Byggnadsaktiebolaget Hallström & Nisses i Sundsvall och till Bostadsstiftelsen Spåret i Huddinge på i huvudsak de villkor, som angivits i rörande försäljningen upprättade avtal.

Med skrivelse den 9 februari 1962 har fortifikationsförvaltningen med överlämnande av två köpekontrakt angående försäljning av två markområden, belägna i närheten av Skogås hållplats i Huddinge kommun, hemställt, att avtalen måtte godkännas.

Enligt det ena avtalet, dagtecknat den 23 januari och den 8 februari 1962, har ämbetsverket, å kronans vägnar, med Byggnadsaktiebolaget Hallström & Nisses, Sundsvall, träffat avtal om försäljning — under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande — till bolaget av ett område om cirka 8,23 hektar, bestående av *dels* fastigheten Trångsund 2¹, om cirka 5,59 hektar, *dels* ock cirka 2,64 hektar av fastigheten Länna 4², allt i Huddinge kommun, för en köpeskillning av 247 000 kr. Enligt det andra avtalet, dagtecknat den 22 januari och den 8 februari 1962, har ämbetsverket, å kronans vägnar, med Bostadsstiftelsen Spåret, Huddinge, träffat avtal om försäljning — under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande — till stiftelsen av ett område om 30,5 hektar, bestående av *dels* fastigheten Länna 1¹⁰ om cirka 0,28 hektar, *dels* ock cirka 30,2 hektar av fastigheten Länna 10¹, allt i Huddinge kommun, för en köpeskillning av 910 000 kr. Såväl bolaget som stiftelsen har i förevarande köpekontrakt förbundit sig att söka statliga lån för bebyggande av områdena, samt att vid avyttrande av till dem överlåten tomtmark icke betinga sig högre ersättning för marken än som godtages vid utlämnande av statliga lån för bostadsbebyggande på sådan mark. Vidare har med hänsyn till statens behov av bostäder inom stockholmsområdet i båda avtalen införts förbindelser för förvärvarna att beträffande färdigställda lägenheter uthyra 50 procent av dessa — med procentalet utlagt å samtliga lägenhetstyper — till statstjänstemän, varvid bolaget för-

bundit sig att erbjuda försvarsstabens bostadsdetalj lägenheterna till fördelning och stiftelsen förbundit sig att verkställa uthyrningen efter rekommendation av Samarbetsdelegationen för främjande av bostadsanskaffning åt statsanställda i Stor-Stockholm. I denna samarbetsdelegation är ett tiotal centrala ämbetsverk och myndigheter, bl. a. försvarsstaben, företrädde.

Ifrågavarande till försäljning föreslagna områden anskaffades före och under första världskriget för stärkande av Stockholms försvar. Då desamma numera saknar militär betydelse och då försäljningen kommer att underlätta bostadsanskaffningen inom stockholmsområdet för statsanställda, anser departementschefen sig böra tillstyrka att försäljningen genomföres.

En del av ifrågavarande områden utgöres av fastigheten Länna 1°, som kronan år 1915 erhållit i gåva, att användas till befästningsanläggningar för Stockholms fasta försvar. Med hänsyn till de stora investeringar som för närvarande göres under fastighetsfonden för bland annat stärkandet av försvaret av stockholmsregionen anses det, att köpeskillingen för denna fastighet bör redovisas efter samma grunder som förordats för övriga fastighetsförsäljningar.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962 omförmälda fasta egendom må försäljas till Byggnadsaktiebolaget Hallström & Nisses i Sundsvall och till Bostadsstiftelsen Spåret i Huddinge på i huvudsak de villkor, som angivits i de rörande försäljningen upprättade avtalen.

3:o) **Försäljning av tre markområden i Uppsala.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 3, s. 7 och 8) att i förberörda statsrådsprotokoll omförmäld mark må försäljas till Uppsala stad på i huvudsak de villkor, som angivits i ett rörande försäljningen upprättat avtal.

Med skrivelse den 14 februari 1962 har fortifikationsförvaltningen överlämnat ett den 31 januari och den 8 februari 1962 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket ämbetsverket, å kronans vägnar, med drätselkammaren i Uppsala, å Uppsala stads vägnar, träffat avtal om försäljning — under förbehåll av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i staden godkännande — till staden av tre markområden i Uppsala om tillhoppa cirka 70 hektar tillhörande Upplands signalregementes övningsfält för en köpeskillning av en miljon kronor. Områdena avses att av staden huvudsakligen användas för bostadsbebyggelse. Enligt avtalet förbinder sig staden att ställa 50 hyreslägenheter till försvarsstabens bostadsdetaljs förfogande. I avtalet har staden även förbundit sig att vid försäljning av tomt eller upplåtelse av tomt-rätt inom områdena icke betinga sig högre ersättning än som godtages vid

utlämnande av statliga lån för bostadsbyggande på sålunda försäld eller upplåten mark.

Departementschefen anför följande.

»Gentemot en försäljning av ifrågavarande tre områden av Upplands signalregementes mark till Uppsala stad synes icke vara något att erinra. Marken har frigjorts för bostadsbebyggelse som en följd av den av 1955 års riksdag beslutade förbandsomflyttningen (»I 8-kedjan»). Genom förevarande försäljning kommer mark att ha avyttrats i den omfattning som åsyftats i propositionen 1955: 110. Jag föreslår, att försäljningen får genomföras på i huvudsak de villkor som i det föregående angivits.»

Utskottet tillstyrker, att ifrågavarande markområden få försälas på i huvudsak angivna villkor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962 omförmäld mark må försälas till Uppsala stad på i huvudsak de villkor, som angivits i det rörande försäljningen upprättade avtalet.

4:o) **Försäljning av ett område av stadsägan nr 534 i Sollentuna köping.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 4, s. 8 och 9), att i förberörda statsrådsprotokoll omförmäلت område må försälas till Sollentuna köping på i huvudsak de villkor, som angivits i ett rörande försäljningen upprättat avtal.

Med skrivelse den 17 februari 1962 har fortifikationsförvaltningen överlämnat ett den 13 och den 17 februari 1962 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket ämbetsverket, å kronans vägnar, med kommunalnämnden i Sollentuna köping träffat avtal om försäljning — under förbehåll av Kungl. Maj:ts och kommunalfullmäktiges i Sollentuna godkännande — till köpingen av ett område om cirka 8,15 hektar av stadsägan nr 534 i Sollentuna köping, beläget vid Knista gård inom Järvafältet, för en köpeskilling av 938 000 kr. Området ingår i ett för Häggviks industriområde upprättat stadsplaneförslag.

Då ifrågavarande område synes utan olägenhet kunna avstås av försvaret, anser departementschefen sig böra tillstyrka att försäljningen genomföres.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962 omförmäلت område må försälas till Sollentuna köping på i huvudsak de villkor, som angivits i det rörande försäljningen upprättade avtalet.

5:o) Försäljning av fast egendom inom Hälsingborgs stad och Kropps socken. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 5, s. 9—12), att i förberörda statsrådsprotokoll omförmäld fast egendom må försäljas till Hälsingborgs stad på i huvudsak de villkor, som angivits i en rörande försäljningen upprättad promemoria.

Med skrivelse den 19 februari 1962 har försvarets fastighetsnämnd överlämnat en av fastighetsnämnden och Hälsingborgs stads fastighetsnämnd gemensamt upprättad promemoria, dagtecknad den 18 januari 1962, enligt vilken, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och stadsfullmäktiges i Hälsingborg godkännande, till staden försäljes ett område om cirka 250 hektar, utgörande dels hela stadsägor och delar av stadsägor i Hälsingborgs stad, dels fastigheterna Väla 1° och 5¹⁴ i Kropps socken, samt inom området befintliga, kronan tillhöriga byggnader och andra anläggningar som är att hänföra till fast egendom. Förenämnda fasta egendom utgör huvuddelen av förutvarande Skånska kavalleriregementets (f. d. K 2) mark och anläggningar. Den överenskomna köpeskillingen utgör 7 725 000 kr. Utöver den överenskomna köpeskillingen skall staden erlægga ett belopp av 275 000 kr. Sistnämnda belopp är avsett för bestridande av kostnaderna för dels uppförande på annan plats av en inom det försälda området befintlig förrådsanläggning, vilken alltjämt erfordras för kronans behov men icke kan kvarligga på sin nuvarande plats med hänsyn till planerad exploatering av området, dels uppförande av stängsel kring det område, som skall kvarbliva i kronans ägo, dels ändrings- och inredningsarbeten beträffande vissa byggnader inom kronans kvarvarande område i syfte att möjliggöra överflyttning dit av den verksamhet som kronan nu bedriver i de till staden överlåtna byggnaderna. Staden har vidare förbundit sig att, när staden framdeles utnyttjar den överlåtna marken på sådant sätt att inom området befintliga skjutbanor icke längre kan användas för skjutövningar, på allt sätt medverka till att de frivilligorganisationer m. fl., som för närvarande utnyttjar skjutbanorna, beredes möjlighet att bedriva sina skjutövningar på annan lämplig plats.

Departementschefen har anfört följande.

»Till följd av 1951 års riksdags beslut om indragning av Skånska kavalleriregementet (f. d. K 2) erfordras huvuddelen av regementets övningsområde icke längre för försvarsändamål. Ej heller för andra statliga ändamål föreligger behov av denna mark. Däremot kommer, såsom framgår av vad som i det föregående anförts, huvuddelen av regementets kasernetablissemment under en avsevärd tid att behöva disponeras för försvars- och fångvårdsändamål.

Försvarets fastighetsnämnd har haft i uppdrag att med Hälsingborgs stad förhandla om försäljning av de delar av f. d. K 2 kasernetablissemment jämte därtill hörande mark som icke längre behöver disponeras för statliga ända-

mål. Enligt den preliminära överenskommelse som fastighetsnämnden träffat med Hälsingborgs stad förvärvar staden huvuddelen av f. d. K 2 mark utom en del av kasernområdet med därå befintliga byggnader för 8 miljoner kronor. Jag anser den av fastighetsnämnden med Hälsingborgs stad träffade överenskommelsen godtagbar och tillstyrker försäljningen. Genom densamma erhåller staden välbelägen mark för omedelbar exploatering samt en betydande markreserv för framtida disposition.»

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må medgiva, att i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962 omförmälda fasta egendom må försäljas till Hälsingborgs stad på i huvudsak de villkor, som angivits i den rörande försäljningen upprättade promemorian.

6:o) Visst markbyte med Karlsborgs kommun. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 6, s. 12 och 13) att i förberörda statsrådsprotokoll omförmäلت markbyte mellan kronan och Karlsborgs kommun får genomföras på i huvudsak de villkor, som angivits i ett rörande bytet upprättat avtal.

Med skrivelse den 28 februari 1962 har fortifikationsförvaltningen överlämnat ett mellan förvaltningen, å kronans vägnar, och kommunalnämnden i Karlsborgs kommun under förbehåll av Kungl. Maj:ts och kommunalfullmäktiges i Karlsborg godkännande träffat avtal om markbyte mellan kronan och kommunen. Enligt avtalet överlåter kronan till kommunen ett område om cirka 27,5 hektar av fastigheten Svanvik 1¹ i Karlsborgs socken med därå befintliga, kronan tillhöriga byggnader. Kommunen överlåter till kronan två områden i nämnda socken, nämligen *dels* ett område om cirka 0,85 hektar av fastigheten Svanvik 1², *dels ock* ett område om cirka 4,2 hektar av fastigheten Svanvik 1¹⁰. I mellangift erlägger kommunen till kronan ett belopp av 211 300 kr.

Inom Karlsborgs kommun råder stor brist på tomtmark för bostadsbebyggelse. Kommunen önskar därför förvärva ett för ändamålet lämpligt, i anslutning till Bottensjön beläget område om cirka 27,5 hektar i Norra Skogen. Chefen för armén och militärbefälhavaren för III. militärområdet har tillstyrkt, att området överlåtes. De två områden som kronan förvärvar av kommunen utgör säkerhetsområde för spårljusfabriken vid ammunitionsfabriken i Karlsborg och får med anledning härav icke bebyggas. Förenämnda militära myndigheter har föreslagit, att dessa områden i samband med den nu föreslagna försäljningen av tomtmark till kommunen överföres i kronans ägo. Fortifikationsförvaltningen anser det vara synnerligen angeläget, att en försäljning av kronans område kommer till stånd med

hänsyn till att invånarna i Karlsborg till stor del utgöres av befattningshavare i försvarets tjänst. Det synes ämbetsverket vidare skäligen, att kommunens såsom riskzon utlagda område i samband med ovannämnda försäljning förvärvas av kronan.

Bytesavtalet har godkänts av kommunalfullmäktige i Karlsborg den 19 februari 1962.

Departementschefen tillstyrker, att det föreslagna bytet får genomföras.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot ifrågavarande byte, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att det i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1962 omförmälda bytet mellan kronan och Karlsborgs kommun får genomföras på i huvudsak de villkor, som angivits i det rörande bytet upprättade avtalet.

Stockholm den 26 april 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÅNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit från första kammaren: herrar Gillström, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Axel Johannes Andersson, Bergman, Per Jacobsson, Rickard Svensson, Bengtson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Mårtensson, Edström, Svärd och Herbert Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Staxång, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, fröken Elmén, herrar Andreasson, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, Svensson i Ljungskile, Lassinantti, Carbell, Gustafsson i Uddevalla, Bohman, Gustafsson i Kårby och Nelander.